

ΝΟΥΝΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 25 του Σεπτεμβρίου 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 168

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΚΑΠΙΟΣ. Πώς θα σωθεί το Ρωμαϊκό—Καινούργιο Εκπαιδευτικό σύστημα—Λευτεριά και 'Ανάσταση.

Μ. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ. Νετζιμπέ (τέλος).

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ. Ένα να πάμε στο γιολό (συνέχεια).

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΑ. 'Ο γυναικόκοσμος — 'Αληθινά πορτραίτα.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ. Δημοσιεύματα — α. Παπαδ. Κεραυένος, διορθώσεις εις το ανάκλυμα της Κοσταντινούπολης κτλ.

ΊΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Τη Τέμπη.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ειρήνη Λεπτοπούλου. Λέαντρος Κ. Παλαμάς. 'Αντίοχος Βρονιάς. Περίκλης 'Αρέτας.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και πράγματα (Μιά δήλωση της κ. Ρωμανού — 'Η χ ε ρ α του 'Υπουργού — 'Υπουργείο ως είδος γραφείο Κούκ — Συνοφαντικά δηγήματα — 'Η απόφαση τῶν δασκάλων — Γαϊτάνος και Στά).

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ

(Δίγα κομμάτια)

27

«'Ο θάνατος!» γροικήθηκε φωνή γιομάτη τρόμο. Και τὰ βουνα' αντιλήσαν τριχμιστά δτι άκούσαν. Οι κάμποι νοιώσαν βραχιά στα πλάχν' άντριχίλα. Στα δάση και στις λαγκυδιές βουδή γαλήνη απλόδη. 'Ο μακροφτερούος άητός φωνή στριγγιάν άφίνει Και τὰ όρνια στα κατάρραχα κοπαδιστά μουλόνουν. «'Ο θάνατος!» θρηολογεί κ' η Φύση άνταριασμένη Και με τῶ άνέμου τήν όρμη διαβαίνει ο καθαλάρις 'Ο μαύρος, που όλα πίσω του σά σκλάθους του τὰ σέρνει. Μά ο νιός ο λεβεντόκορμος με τήν ψυχή γιομάτη Στο δρόμο έσάθη άκίνητος για πάλεμα φρασμένος... Κ' ησουνα έσά, που τοῦδωσες τή δύναμή του 'Αγάπη! Κι ο θάνατος προσπέρασε: πίσω να ιδη δειλιάζει, Κι όλο γροικη' στο διάβα του τὸ πρόσχαρο τραγούδι: «'Αγάπη, ποιος σε νίκησε να νικηθής και τώρα; «Δόξα σ' έσέν' άκούραστη της Ζήσης θεμελιώτα!»

29

Τ' αὐτὶ στηλώνω και γροικω' λεβέντικο τραγούδι, Που σάν πλημμύρ' άποθυμιάς μέσα στη Φύση ράσσει Κι αναπαράζει σάβαθα λαγτάρες κοιμισμένες. 'Ο της καρδιάς τρικύμισμα κ' εύτυχισμέ γιομάτει Σά στρατοκόποι άκούραστοι κι όλοι χαρά και γέλιο Περνάτε κι ανασταίνετε με τήν πνοή σας μόνο Το μαραμένο λογισμό στο σύφλογο του πόθου. Δε σου βραίνει τήν ψυχή, λεβεντοσύνη, ο θρήνος, Μόν' όμορφη κι άτάραχη τή λευτεριά της Ζήσης Στεριώνεις μέσα σου και λές με πρόσχαρο τραγούδι,

Πώς κίθησε βασίλισσα στο θρόνο της 'Αγάπης Και της λαμπρόφωτης Ζωής τή χάρη γύρω άπλώνεις.

35

Μόνος κι αν είμαι, ολάκερος ζή στην ψυχή μου κόσμος, Γιατί δέν είμαι ο μισσός άπαρηστής της Ζήσης. 'Απ' τή όρσιά που άθόρυβα και προσχαρο σταλάζει 'Ο: στοῦ κυμάτου τὸ βουητό, που σκάζει άπά στο βράχο, Κι άπ' τὸ γλυκοκελάδισμα του άηδονιού στο δάσο 'Ο: στο πικρό τὸ θρηνητό της άρφνης παιδούλας 'Ολα τάκούγω που μου λέν, Ζωή, τίς όμορφίες σου Και μου ξανάφτουνε βραχιά της γνώσης τή λαχτάρα. Κι όταν τὸ μάτι άθάμπωτο πέρα και γύρω ρίχνω, 'Ο,τι θεωρώ άτρικύμιστο τὸ νοῦ μου δέν όφινει:

Μαίρες ανθρώπων, και καημοί ψυχών, και παρακάλα Τρισεύγενα, και θρηνητά σε θύμησες θλιμμένες, Κι άντεπεγγίσματα όμορφιάς, και πόλεμοι του Δόγου, Κι άγρυπνα μίσση, κι όνειρα τρισθέμελης 'Αγάπης, Και νιότης ξεφαντώματα, και λύπες καρδιολυώτρεις, 'Ολα σάν ένα γίνονται σ' έδιο ρυθμό δεμένα Και μες στο νοῦ χαράζουμε τὸ νόμο της Ζωής μας, Φέροντας της 'Αγάπης της τὰ ζηλεμένα πλούτια. Μόνος δέν είμαι: μέσα μου κλειώ της Ζωής τή δοξα. Κι άνιστορωνας πάντοτε τήν πλάστρα δύναμή σου Μπαίνω μες στην ολόφωτη τήν εκκλησιά σου, ω Χτίστη, Σάν ταπεινός προσκυνητής να σε δοξολογήσω, Γιατί δέν είμαι ο μισσός άπαρηστής της Ζήσης.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΣΩΘΕΙ ΤΟ ΡΩΜΑΙ'ΙΚΟ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Είνε πλιά βεβαιωμένο και παρατηρημένο από όσα επάθκαμε και από τή σημερινή κατάσταση της χώρας, ότι αίτια της σφοδρής και δυστυχούς μας εϊταν ο μεγάλος ζήλος που έδειξαν για τον Κλασικισμό οι Κυβερνήτες μας και οι γραμματισμένοι του τόπου από τον καιρό που λευτερώθηκε το Βασίλειο ως τὰ σήμερα. Γιατί ο μεγάλος μας αυτός ένθουσιασμός και ζήλος μας έκαμε ν' αλησμονήσουμε τὸ σπουδαιότερο που χρειάζεται σ' ένα Νέο Βασίλειο, δηλαδή θεμελιώμα σε Πρακτικό και γερό 'Εκπαιδ. Σύστημα, αλλά μας έκαμε αυτή η μεγάλη μας άγάπη στον Κλασικισμό να ξεκλίνουμε από τον ίδιο δρόμο, που έπρεπε να πάρουμε για να καταλάβουμε στ' αλήθεια λευτεριά και για ν' άναστηθῆ τὸ 'Εθνος μια για πάντα.

Μά για κακή μας τύχη ο πρώτος Κυβερνήτης μας ο Καποδίστριας, που είχε άρχισει να θεμελιώνη τὸ Νέο Κράτος με τέτοιες πρακτικές ιδέες και με γερά θεμέλια, σκοτώθηκε. Από τότες πήραμε πλιά τον κατήφορο και μολονότι κάποιοι προσπαθισαν λιγάκι κάτι να κάμουν πρακτικό και ωφέλιμο στον Τόπο, πήγε η εργασία των στα χαμένα, γιατί τὸ Ρωμαϊκό είχε πλιά βυθισθεί και πνιγεί στα φαντασμένα όνειράτα και στις κούφιας ελπίδες του Κλασικισμού, για να φτάση στο σημερινό λυπητερό σημείο. Είνε ξακριδωμένο ότι η καλοζώηση και η εύτυχία ενός Λαού εϊνε και οι λόγοι της προόδου του. 'Οντας σ' ένα Βασίλειο οι άνθρωποι δουλεύουν κάθε τέχνη κ' επιστήμη, κι ο Λαός του ανατρέφεται και παιδεύεται με πρακτικό και τέλειο 'Εκπαιδ. σύστημα, όταν καλοπερνά κι εύτυχιζει, αυτό τὸ

Βασίλειο πάντα προοδεύει και όχι μονάχα στα γράμματα και στη φιλοσοφία με και στις τέχνες, στις επιστήμες, στο εμπόριο, στη βιομηχανική και σε κάθε άλλο κλάδο (*). 'Ενώ στα Κράτη που ο άνθρωποι εϊνε ξεπασμένοι, που έμαθαν στην τεμπελιά, που στηρίζονται σε παλιές δόξες και παλιά μεγαλεία (Κοίταξτε Ισπανία, Ιταλία, 'Ελλάδα) εκεί θα βασιλεύει πάντα φτώχεια, πείνα, κακομοιριά, ληστείες, κλεψιές, λαϊκές εξέγερσεις και άναρχία. Τὸ 'Εκπαιδευτικό ζήτημα ενός τόπου εϊνε η καταστροφή του ή ο γλυτωμός του. 'Αν ένας τόπος έχει γερό και πρακτικό 'Εκπαιδ. σύστημα, ένα σύστημα άρμονικό και όμοιο, που όλοι οι κλάδοι και τὰ νεύρα της ζωής της Χώρας να μεγαλώνουν ισόδύναμα, που κάθε τι να βαδίζει με τον τρόπο του και με τον σκοπό του, τότες αυτό τὸ Κράτος θα εϊνε εύτυχισμένο και πάντα στον άγώνα των 'Εθνών θα κρατή τήν πρώτη θέση. 'Αν όμως ένα 'Εθνος δέν φροντίζει να ξεκομίσση και να δώση ζωή και σπρώξιμο σ' όλους τους κλάδους που φέρνουν τήν εύτυχία και τήν καλοπέραση, τή δόξα και τὸ μεγαλείο, μά πάντα προσπαθεί να περιποιηθῆ τὰ Γράμματα ή τή Θερησκεία περισσότερο από κάθε άλλον κλάδο, τότε αυτό τὸ 'Εθνος εϊτσι βαδίζοντας σβύνεται και σιγά, σιγά χάνεται. 'Ολοι σας βέβαια θα ξέρετε τήν τρομερή ζημία που έφεραν στον πολιτισμό τὰ άπειρα Μοναστήρια της Δυτικής Ευρώπης, όλοι σας βέβαια θα ξέρετε τή μεγάλη πληγή

(*) Τούτο τὸ εϊδαμε στην 'Αθήνα με τον Περικλή και στη Ρώμη με τον 'Αδριανό.